

Janez Kranjc

Nepozabna latinščina

LEXPERA®

GV
ZALOŽBA

Ljubljana 2022

Kazalo

Predgovor	13
A radice mala nascuntur pessima mala <i>Iz slabih korenin zrastejo najslabša jabolka.</i>	17
Accipiendo das, dando accipis <i>S sprejemanjem daješ, z dajanjem sprejemaš</i>	20
Aequo animo audienda sunt inperitorum convicia <i>Sramotitve neukih je treba poslušati ravnodušno</i>	23
Aliquando enim et vivere fortiter facere est <i>Včasih je tudi živeti pogumno dejanje</i>	26
Aliud esse Latine, aliud grammaticae loqui <i>Eno je govoriti latinsko, drugo govoriti v skladu s slovničnimi pravili</i>	29
Alterum intueri ne laedaris, alterum ne laedas <i>Glej, da te sočlovek ne bo prizadel in da ga sam ne boš prizadel</i>	32
Amicis vitia si feras, facias tua <i>Tvoja napaka je, če prenašaš napake prijatelja.</i>	35
An dives omnes quaerimus, nemo an bonus <i>Vsi sprašujemo, ali je bogat, nihče (pa ne vpraša), ali je dober</i>	38
Ardua res est regi simul carum esse et gregi <i>Težko je biti hkrati ljub kralju in množici</i>	41
Argumenta non sunt numeranda, sed ponderanda <i>Argumentov ne gre šteti, temveč (jih je treba) tehtati</i>	44

At vero scelerum in homines atque in deos impietatum nulla expiatio est <i>Ni pa sprave za zločine proti ljudem in za brezbožnost do bogov</i>	47
Audendo virtus crescit, tardando timor <i>S tveganjem raste pogum, z odlašanjem strah</i>	51
Aut viam inveniam aut faciam <i>Pot bom ali našel ali naredil</i>	54
Beata vita constat ex actionibus rectis; ad actiones rectas praecepta perducunt; ergo ad beatam vitam praecepta sufficiunt <i>Srečno življenje obstaja v pravilnih dejanjih; do pravilnih dejanj vodijo načela; za dosego srečnega življenja torej zadoščajo načela</i>	57
Brevis nobis a natura vita data est <i>Narava nam je dala kratko življenje</i>	60
Caelum, non animum mutant, qui trans mare currunt <i>Tisti, ki hitijo čez morje v tuje kraje, spremenijo podnebje, ne pa mišljenja</i>	63
Carpe diem, quam minimum credula postero <i>Izrabi (današnji) dan in čim manj zaupaj jutrišnjemu</i>	66
Cave utare iis verbis, quibus quis possit laedi <i>Nikar ne uporabljaj besed, ki bi lahko koga prizadele</i>	69
Civibus inter se rixantibus, procul a litibus ad loca tuta migrandum, ubi minus venti perflant <i>Ko se državljani med seboj prepirajo, se je treba odseliti tja daleč od zdrah v mirne kraje, kjer manj pihajo vetrovi</i>	72
Cogitato, quam longa sit hiems <i>Premisli, kako dolga je zima</i>	75
Commoda naturae nullo tibi tempore deerunt, si contentus eo fueris, quod postulat usus <i>Nikoli ti ne bo primanjkovalo darov narave, če boš zadovoljen s tistim, kar zahteva potreba</i>	78

Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet <i>Primerno se je pritoževati, ne pa jokati nad nesrečo . . . . .</i>	82
Contemptu famae contemni virtutes <i>V zaničevanju slovesa je zaničevanje kreposti . . . . .</i>	85
Contra verbosos noli contendere verbis: Sermo datur cunctis, animi sapientia paucis <i>Proti blebetaču ne tekmuj z besedami: govor je dan vsem, modrost duha redkim . . . . .</i>	88
Curia virtutis mors est animaeque salutis <i>Sodišče je smrt za krepost in za blagor duše . . . . .</i>	93
De inimico ne loquaris male, sed cogites <i>O sovražniku ne govori slabo, temveč razmišljaj . . . . .</i>	96
Disce, sed a doctis <i>Uči se, vendar od izobraženih . . . . .</i>	99
Discipulus est prioris posterior dies <i>Današnji dan je učenec včerajšnjega . . . . .</i>	102
Dixeris maledicta cuncta, cum ingratum hominem dixeris <i>Vse grde besede si izrekel o nekom, ko si dejal, da je nehvaležen . . . . .</i>	105
Dubitando ad veritatem pervenimus <i>S tem, da dvomimo, pridemo do resnice . . . . .</i>	108
Ego tamen frugalitatem, id est modestiam et temperantiam, virtutem maximam iudico <i>Jaz pa sodim, da je varčnost, to je skromnost in zmernost, največja krepost . . . . .</i>	111
Emas non, quod opus est, sed quod necesse est; quod non opus est, asse carum est <i>Ne kupuj tistega, kar rabiš, temveč tisto, kar je nujno; kar ne rabiš, je drago, čeprav stane le en novčič . . . . .</i>	114
Epistula non erubescit <i>Pismo ne zardi . . . . .</i>	117

Et prudentia et iustitia officiis constat: officia praeceptis disponuntur <i>Pametnost in pravičnost obstajata v dolžnostih; dolžnosti pa razporejajo načela</i>	120
Et post malam segetem serendum <i>Tudi po slabi letini je treba sejati</i>	123
Expressa nocent, non expressa non nocent <i>Kar je izrečeno, škoduje, kar ni izrečeno, ne škoduje</i>	127
Fiat iustitia et pereat mundus <i>Naj se uresniči pravičnost in naj propade prevzetnost</i>	130
Fortuna fortes metuit, ignavos premit <i>Usoda se boji pogumnih (in) preganja strahopetne</i>	134
Historia vitae magistra <i>Zgodovina je učiteljica življenja</i>	137
Hoc ante omnia fac: disce gaudere <i>Predvsem se nauči biti vesel</i>	140
Hoc est iudicium, in quo vos de reo, populus Romanus de vobis iudicabit <i>To je sodni postopek, v katerem boste (vi) sodili obtožencu, rimsko ljudstvo pa vam</i>	143
Homines enim imperiti facilius quod stulte dixeris reprehendere quam quod sapienter tacueris laudare possunt <i>Neuki ljudje lažje grajajo, kar si neumno povedal, kot hvalijo, kar si modro zamolčal</i>	146
»Hominis« appellatione tam feminam quam masculum contineri non dubitatur <i>Nobenega dvoma ni, da izraz »človek« vsebuje tako moškega kot žensko</i>	149
Homo doctus in se semper divitias habet <i>Izobražen človek ima (svoje) bogastvo vedno v sebi</i>	152
Homo homini lupus <i>Človek (je) človeku volk</i>	155
Ianua sed plena est percutienda manu <i>Na vrata je treba potrpati z roko, polno denarja</i>	158

Id optimum nobis videtur quod petitores laudatoresque multos habet, non id quod laudandum petendumque est <i>Najboljše se nam zdi tisto, za kar se mnogi potegujejo in kar hvalijo, ne pa tisto, kar je vredno hvale in za kar si je treba prizadevati . . . . .</i>	161
Ignem ne gladio fodito <i>Ne koplji po ognju z mečem . . . . .</i>	164
In maleficiis voluntas spectatur, non exitus <i>Pri kaznivih dejanjih se gleda volja, ne posledica . . . . .</i>	167
In vino veritas <i>V vinu je resnica. . . . .</i>	170
Infidelis recti magister est metus <i>Strah je nezanesljiv učitelj, ko gre za vprašanje, kaj je prav (in pošteno). . . . .</i>	173
Ingenii dotes corporis adde bonis <i>Dodaj vrlinam telesa darove duha. . . . .</i>	176
Inimicus et invidus vicinorum oculus <i>Oko soseda je neprijazno in nevoščljivo. . . . .</i>	179
Initium est salutis notitia peccati <i>Začetek blaginje je spoznanje napake . . . . .</i>	182
Licet sapere sine pompa, sine invidia <i>Mogoče je biti moder brez blišča, brez zavisti. . . . .</i>	185
Mala gallina, quae vicinis ova parit <i>Slaba je kokoš, ki nosi jajca sosedom . . . . .</i>	188
Male agit, qui famae, non conscientiae gratus est <i>Slabo ravna, kdor je hvaležen zaradi javnega mnenja, in ne zaradi vesti . . . . .</i>	191
Malum est in necessitate vivere, sed in necessitate vivere necessitas nulla est <i>Slabo je živeti pod pritiskom, toda nobene nuje ni, da živimo pod pritiskom. . . . .</i>	194

Maxime curandum est, ut eos, quibuscum sermonem conferemus, et vereri et diligere videamur <i>Najbolj se moramo potruditi, da tistim, s katerimi se pogovarjamo, pokažemo, da jih spoštujemo in cenimo.</i>	197
Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus <i>V zakone so vsajeni razum, duh in modrost države</i>	200
Minimum decet libere cui multum licet <i>Najmanj se spodobi tistemu, ki sme veliko</i>	204
Modus autem est optimus decus ipsum tenere nec progredi longius <i>Najboljši način pa je, da ohranimo dostojanstvo in ga ne prekoračimo</i>	207
Multum, non multa <i>Mnogo, ne (mnogo)številno</i>	210
Nam nec historia debet egredi veritatem, et honeste factis veritas sufficit <i>Zgodovina pa ne sme zapustiti resnice, in poštenim dejanjem resnica zadošča</i>	214
Natura non docetur <i>Narave se ni mogoče naučiti</i>	217
Ne cuique facile dexteram porrigas <i>Ne ponudi zlahka desnice vsakomur</i>	220
Nec quicquam insipiente fortunato intolerabilius fieri potest <i>Nič ne more postati bolj neznosno kot nespameten človek, ki je (na hitro) postal bogat in vpliven.</i>	223
Nemo enim patriam quia magna est amat, sed quia sua <i>Nihče ne ljubi domovine, ker je velika, temveč ker je njegova</i>	226
Nescio nec me pudet, fateri nescire, quod nesciam <i>Ne vem in ni me sram priznati, da ne znam, česar pač ne znam</i>	229
Nihil aliud esse ebrietatem quam voluntariam insaniam <i>Pijanost ni nič drugega kot prostovoljna blaznost.</i>	232

Non enim solum ipsa Fortuna caeca est sed eos etiam plerumque efficit caecos quos complexa est <i>Fortuna (tj. sreča) namreč ni samo slepa, temveč pogosto oslepi tudi tiste, ki jih objame</i>	235
Non est magni animi, qui de alieno liberalis est, sed ille, qui, quod alteri donat, sibi detrahit <i>Ni velikodušen, kdor je radodaren s tujim, marveč tisti, ki vzame sebi, kar da drugemu</i>	238
Non intellegunt homines, quam magnum vectigal sit parsimonia <i>Ljudje ne vedo, kako velik vir dohodka je varčnost</i>	241
Non vitae, sed scholae discimus <i>Ne učimo se za življenje, temveč za šolo</i>	244
Obsequium amicos, veritas odium parit <i>Ustrežljivost ustvarja prijatelje, resnica sovraštvo</i>	248
Omnia aliena sunt, tempus tantum nostrum est <i>Vse je tuje, samo čas je naš</i>	251
Omnia prius experiri quam armis sapientem decet <i>Za modrega se spodobi, da poskusi vse, preden uporabi orožje</i> .	254
Omnia sunt incerta, cum a iure discessum est <i>Vse je negotovo, ko smo se oddaljili od prava</i>	257
Otium sine litteris mors est, et hominis vivi sepultura <i>Prosti čas brez umske dejavnosti je smrt in pokop pri živem telesu</i>	260
Parentes obiurgatione digni sunt, qui nolunt liberos suos severa lege proficere <i>Graje so vredni starši, ki nočejo, da bi njihovi otroci napredovali po strogih pravilih</i>	263
Paucis animus sui rector optimus <i>Redkim je njihov razum najboljši vodnik</i>	266
Platonem non accepit nobilem philosophia, sed fecit <i>Platona filozofija ni sprejela, marveč naredila plemenitega</i> .	269

Plerumque enim creditur eis, qui experti sunt <i>Običajno se verjame tistim, ki so strokovnjaki.</i>	272
Plus apud me vera ratio valebit quam vulgi opinio <i>Zame bo veljal razum več kot mnenje množice</i>	276
Ponit enim personam amici, cum induit iudicis <i>Vlogo prijatelja namreč odloži, ko prevzame vlogo sodnika</i>	279
Prosperum ac felix scelus virtus vocatur <i>Uspešen in učinkovit zločin imenujejo krepost</i>	282
Prospiciendum in senectam iam nunc ab adulescentia est <i>Mladost mora že sedaj poskrbeti za starost.</i>	285
Pudorem alienum qui eripit, perdit suum <i>Kdor vzame tujo čast, izgubi svojo</i>	288
Quae harmonia a musicis dicitur in cantu, eam esse in civitate concordiam <i>Kar imenujejo glasbeniki pri petju sozvočje, to je v državi sloga</i>	291
Qualis ratio est, tales et actiones sunt <i>Kakršen je razum, takšna so dejanja.</i>	294
Quam est felix vita, quae sine odiis transit <i>Kako srečno je življenje, ki mineva brez sovraštev</i>	297
Quam miserum est mortem cupere nec posse emori <i>Kako hudo je, če si želimo smrt, pa ne moremo umreti</i>	300
Quem di diligunt, adulescens moritur <i>Kogar bogovi ljubijo, umre mlad</i>	304
Qui caret argento, frustra utitur argumento. Qui dare scit, non qui dicere, rhetor erit. <i>Zaman argumentira, kdor mošnje ne odpira. Govornik je ta, kdor podkupiti, ne kdor govoriti zna</i>	307
Qui tacet, consentire videtur <i>Kdor molči, se šteje, da pritrjuje.</i>	310

Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames? <i>V kaj vse ne siliš človeških src, prekleti pohlep po zlatu? ...</i>	313
Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor <i>Česar ne prepoveduje zakon, prepoveduje, da bi se to zgodilo, občutek za sram. ....</i>	316
Quod sentimus loquamur, quod loquimur sentiamus: concordet sermo cum vita <i>Govorimo, kar čutimo, čutimo, kar govorimo: naj bo govorjenje usklajeno z življenjem . . . .</i>	319
Regio imperio duo sunt, iique a praeuendo iudicando consulendo praetores iudices consules appellamino <i>Naj bosta dva s kraljevsko oblastjo; (nosilci teh oblasti) naj se glede na to, ali vodijo, sodijo ali svetujejo, imenujejo pretorji, sodniki ali konzuli . . . . .</i>	322
Res ad triarios rediit <i>Stvar je prišla do triarijev (Zdaj gre zares) . . . . .</i>	325
Saepe prava magis, quam bona consilia prospere eveniunt <i>Slabi nasveti so pogosto uspešnejši kot dobri . . . . .</i>	328
Sapiens autem nihil facit, quod non debet, nihil praetermittit, quod debet <i>Moder človek ne stori ničesar, česar ni dolžan, in ne izpusti ničesar, kar je dolžan . . . . .</i>	331
Sapiens contra omnes arma fert, cum cogitat <i>Ko razmišlja, se modri vojskuje proti vsem. . . . .</i>	334
Sapienti sat <i>Pametnemu zadošča . . . . .</i>	337
Scire leges non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem <i>Poznati zakone ne pomeni znati na pamet njihovo besedilo, temveč smisel in pomen . . . . .</i>	340
Sepulchra legens memoriam perdam <i>Z branjem nagrobnih napisov bom izgubil spomin . . . . .</i>	343
Sero sapiunt <i>Pozno dojamejo . . . . .</i>	346

Si poenas scelerum expetere fas non est prope est ut scelera ipsa permissa sint <i>Če se ne sme zahtevati kazni za zločine, je podobno, kot če so dovoljeni sami zločini . . . .</i>	349
Stultum est vicinum velle ulcisci incendio <i>Neumno je, če se hočemo sosedu maščevati s požigom . . . . .</i>	353
Sua quisque exempla debet aequo animo pati <i>Vsakdo mora mirno prenašati lastne zglede. . . . .</i>	356
Sua servat, qui salva esse vult communia <i>Svoje ohranja, kdor hoče, da je ohranjeno skupno . . . . .</i>	359
Successus ad perniciem multos devocat <i>Uspeh mnoge zapelje v pogubo . . . . .</i>	362
Sufficit ad id natura quod poscit <i>Narava zadošča za tisto, kar zahteva. . . . .</i>	365
Summum ius summa iniuria <i>Najvišje pravo, največja krivica . . . . .</i>	368
Timeo Danaos et dona ferentes <i>Bojim se Danajcev, čeprav prinašajo darila. . . . .</i>	371
Tunc autem felicem esse te iudica cum poteris in publico vivere <i>Takrat se šteje za srečnega, ko boš lahko živel pred javnostjo . . . . .</i>	374
Unus dies hominum eruditorum plus patet quam inperitis longissima aetas <i>En sam dan izobraženih ljudi prinese več kot najdaljše življenje nevednega . . . . .</i>	377
Ut moriens viveret vixit ut moriturus <i>Da bi živel po smrti, je živel kot nekdo, ki je vedel, da bo treba umreti . . . . .</i>	380
Ut sese splendore animi et vitae suae sicut speculum praebeat civibus <i>Da se v sijaju svoje duše in življenja kot v ogledalu pokaže državljanom . . . . .</i>	383

Vaco, et omnes vacant qui volunt <i>Utegnem in utegnejo vsi, ki (to) hočejo</i>	386
Velox consilium sequitur paenitentia <i>Hitremu nasvetu sledi kesanje.</i>	389
Vivere bis, vita posse priore frui <i>Dvakrat živi, kdor se lahko veseli prejšnjega življenja</i>	392
Vulgus amicitias utilitate probat <i>Množica presoja prijateljstva po koristi</i>	395
Imensko kazalo	399
Stvarno kazalo	407
Kazalo virov	417

Predgovor

Pod vtisom bliskovitega razvoja tehnike imamo pogosto občutek, da je vse novo boljše, zmogljivejše in pametnejše od starega. Zato se nam zdi normalno, če staro ostaja v preteklosti oziroma tone v pozabo, na njegovo mesto pa prihaja novo in sodobno.

Povedano vsekakor drži za naravoslovna odkritja ter tehnične novosti in izboljšave. Težko si je predstavljati, da bi si danes svetili z baklami in petrolejkami, potovali s poštnimi kočijami, da bi se pustili zdraviti ranocelnikom, bili brez antibiotikov in cepiv, brez elektrike, prenosnih telefonov, hladilnikov, pralnih strojev ipd. Verjetno bi se še tak nostalgik in občudovalec preteklosti le težko odločil za nekdanji način življenja in opustil vse ugodnosti, ki jih nudita sodobna medicina in tehnika.

Pri vrednotenju preteklih dognanj na področju humanistike je stvar nekoliko drugačna. Zaradi nespremenjene in morda tudi nespremenljive človekove narave so novejša spoznanja na tem področju manj spektakularna kot v naravoslovju. Spoznanjem antičnih avtorjev o človekovi naravi bi težko dodali kaj povsem novega. Poznejši avtorji so jih sicer dopolnjevali, niso pa jih v celoti ovrgli, kot so novejše naravoslovne raziskave ovrgle nekatera stara pojmovanja in teorije. Za pridobitev celovitega pogleda na ta vprašanja je zato ključnega pomena, da upoštevamo tudi starejše avtorje in vire, čeprav danes prevladuje splošna težnja, da navajamo predvsem, če ne kar izključno sodobno literaturo.

Ob prebiranju starejših spisov lahko neredko s presenečenjem opazimo, da so spoznanja, do katerih smo se, kot se zdi, dokopali šele danes, odkrili že davno nazaj, pa se je nanje v teku časa pozabilo. Še zlasti ko gre za razumevanje človekove narave, njenih vzgibov, medčloveških odnosov in razmerij v družbi, lahko pogosto vidimo, da nam sodobne teorije kljub navedkom najnovejše literature in sodobnih avtoritet ne morejo povedati nič bistveno novega in predvsem ne morejo razvozlati temeljnih zagonetk človekovega bivanja in bistva. Vidna razlika med nekdanjimi modrostmi in sodobnimi znanstvenimi teorijami je predvsem v pristopu in v načinu izražanja. Medtem ko so si nekdam prizadevali za celovit pogled, so danes v ospredju podrobnosti in posebnosti, kar često preprečuje razumevanje celote. Manj jasen in predvsem manj natančen je danes tudi način izražanja, da o lahkotnosti objavljanja nedomišljenih trditev niti ne govorimo.

Med preteklimi dognanji glede pravnega urejanja družbe oziroma človeka kot etičnega in socialnega bitja ter temeljnih vrednot, ki naj opredeljujejo njegova ravnanja, imajo posebno mesto besedila, ki so nastala v klasični antiki. Pričujoče delo obravnava nekatere utrinke iz rimske literature in skuša najti njihovo nadčasovno, tudi za sedanji čas veljavno resnico. To se zdi tudi z vidika sedanjosti smiselno, saj vedno znova presenečajo njihova aktualnost, ostrina opazovanja in zmožnost ločitve bistvenega od nebistvenega. Skupni imenovalc večine od obravnavanih rekov in maksim je iskanje modrosti oziroma prizadevanje, opredeliti tiste vrednote in poti, katerih upoštevanje omogoča srečno in mirno življenje, ki si ga vsi želimo.

Iskanje modrosti in poti do nje se je med antičnimi razumniki štelo za temeljno nalogo vsakega razmišljujočega človeka. Za razliko od današnjega časa, ki se, ko govori o človekovi sreči, osredotoča na zunanje okoliščine, zanemarja pa prizadevanja za osebno rast, so antični avtorji usmerjali pogled vase. Ukvarjali so se z vprašanji, kako najti in odpraviti lastne napake, kako

krepi težnje k dobremu, na kakšen način obvladati strasti ter se približati popolnosti itd. Ker se človek od antike do danes ni spremenil, ostajajo njihove ugotovitve zanimive tudi za današnji čas. Tudi če jim ne verjamemo oziroma nas ne prepričajo, nam dajejo dober povod za razmišljanje in iskanje. Prav spodbujanje teh procesov je glavni namen pričujoče knjige.

Misli rimskih avtorjev, ki so zbrane v tej knjigi, se nanašajo na različna vprašanja. Nekatere imajo neposredno pravno vsebino, večinoma pa se nanašajo na splošna, lahko bi rekli občečloveška vprašanja. Kontekst, v katerem so nastale oziroma iz katerega so bile vzete, je naveden, kadar ga je bilo mogoče povzeti iz širšega besedila. Zanimiv je, ker nam daje vpogled v ozadje nastanka posameznega reka in seveda v način tedanjega gledanja. Kadar se je ohranil le posamezen rek brez konteksta, se nam navadno odpira več mogočih razlag. Ne v prvem ne v drugem primeru pa ni v ospredju razprave razlaga izvirnega pomena. Čeprav je izvirni pomen morda zanimiv in pomemben, je cilj razlage aktualizacija njegovega širšega sporočila. Namen navedbe in razlage misli rimskih avtorjev je, spodbuditi in dati izhodišče za razmišljanje. Ob prebiranju latinskih rekov lahko namreč hitro opazimo, da nam kljub časovni oddaljenosti svojega nastanka govorijo neposredno ter da so njihova sporočila sodobna in še vedno aktualna.

Maksime in reki, navedeni v pričujoči knjigi, izvirajo od različnih avtorjev. Zaradi lažje časovne orientacije so načelno ob prvi omembi posameznega avtorja, včasih pa kasneje navedeni najbolj bistveni podatki o njegovem življenju. Knjiga predstavlja predelano in dopolnjeno zbirko maksim in rekov, ki so bili v zadnjih letih objavljeni v reviji *Pravna praksa*. Vsebinsko predstavljajo nadaljevanje knjige *Pozabljena latinščina*, ki je izšla leta 2014. Pobudnik zbirke je bil pokojni Dušan Skok. Kot klasično izobražen pravnik je poznal in znal ceniti bisere, skrite v latinski literaturi. Miselni tok, ki ga spodbuja njihovo branje, je bil živ vse od njihovega nastanka. Ljudje vseh

obdobij od antike do danes so zajemali in se krepčali iz tega neusahljivega vrelca modrosti. In čeprav se je na poti marsikaj izgubilo, nas lahko misli rimskih avtorjev spodbujajo, vodijo in razveseljujejo še danes. Mogoče je reči, da s tem pozabljena latinščina v resnici postaja nepozabna latinščina.

Kolegi akademiku Marijanu Pavčniku se zahvaljujem za njegovo spodbudo pri nastanku knjige in za to, da jo je uvrstil v zbirko Pravna obzorja. Posebna zahvala gre direktorici GV Založbe Alenki Zalar za prijazno pripravljenost, da knjigo izda, lektorju Damirju Milinoviću za jezikovni pregled, urednici Mateji Pogačar pa za nadvse skrbno uredniško delo.

Janez Kranjc

Ljubljana, oktobra 2021